

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2016/4

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok.....	1
Ágazati teljesítmények.....	3
Termelői és fogyasztói árak.....	4
Társadalmi és jövedelmi folyamatok.....	4
Összefoglaló adatok.....	6
Táblázatok.....	7

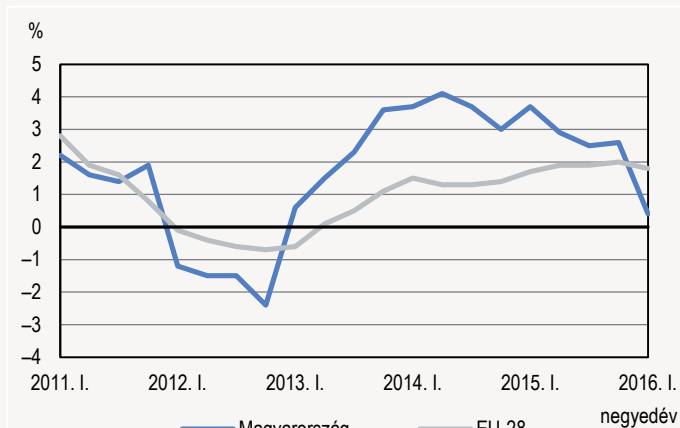
Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- 2016 elején a **globális gazdaságot** bővülés jellemezte, a folyamatok alakulására a nyersanyagok árcsökkenése mellett hatással volt a kínai gazdaság lassuló növekedési üteme is. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP volumene 2016 I. negyedévében – a korábbi negyedévekhez képest kismértékű lendületvesztés mellett – 1,9%-kal¹ meghaladta az egy évvel korábbi szintet.
- 2016 I. negyedévében a meghatározó nemzetgazdaságok közül **Kína** gazdasági teljesítménye 6,7, az **Egyesült Államoké** 2,0%-kal nőtt, **Japáné** stagnált az előző év azonos időszakához képest.¹
- Az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes teljesítménye 2016 I. negyedévében 1,8%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A rendelkezésre álló adatok alapján a tagországok döntő többségében nőtt a teljesítmény, a nagyobb súlyú nemzetgazdaságok közül az Egyesült Királyságé 2,0, Németországé 1,6%-kal. A régiós versenytársak (Csehország, Lengyelország, Románia, Szlovákia) mindegyikében emelkedett a GDP volumene.²

1. ábra

A GDP volumenváltozása*

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

* Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok

¹ Szezonálisan kiigazított adatok. Forrás: az OECD adatbázisa.

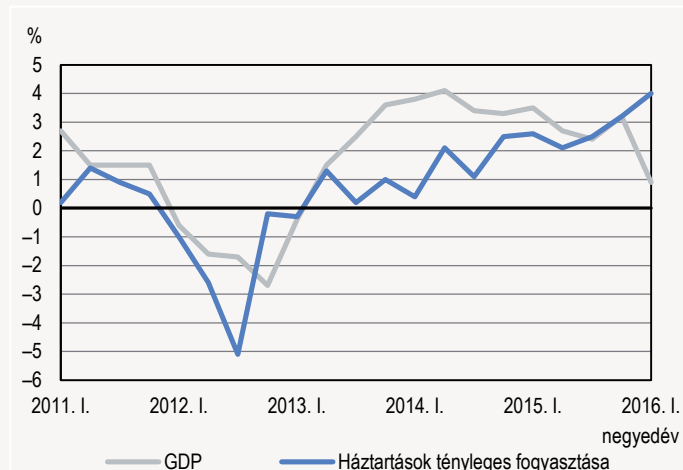
² Szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok. Forrás: az Eurostat adatbázisa.

- A magyar gazdaság teljesítménye 2013 folyamán növekedési pályára állt, a bővülés 2016 elején folytatódott, azonban a korábbi negyedévekhez képest a gazdasági növekedés üteme jelentősen fékeződött. A nyers (kiigazítás nélküli) adatok szerint **Magyarország bruttó hazai terméke 2016 I. negyedévében** 0,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A termelési oldalon a bővülést elsősorban a piaci szolgáltatások okozták, az ipar és főként az építőipar teljesítménye visszafogta a növekedést. A felhasználási oldalon elsősorban a háztartások fogyasztása hatott kedvezően a GDP bővülésére.
- A szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint hazánk gazdasági teljesítménye 2016 január–márciusában az előző negyedévhez képest 0,8%-kal csökkent, az előző év azonos időszakához viszonyítva – az uniós átlagtól elmaradva – 0,4%-kal növekedett.
- A **felhasználási oldalon** a fogyasztáson alapult gazdasági növekedés. 2016 I. negyedévében a **belföldi felhasználás** volumene 2,4%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A belső kereslet GDP-hez viszonyított aránya 88,6%-os volt, ez 1,0 százalékponttal alacsonyabb a 2015. I. negyedévinél.
- 2016 első három hónapjában a **háztartások tényleges fogyasztása** – a korábbi negyedévekhez képest dinamikusabban – 4,0%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb arányt képviselő **háztartások fogyasztási kiadásai** 4,8, a kisebb súlyú, **háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatások** 5,2%-kal emelkedtek, a **kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások volumene** 0,3%-kal mérséklődött. A kiadási csoportok mindegyikében emelkedett a volumen.
- A GDP több mint egytizedét adó **közösségi fogyasztás** 3,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végző fogyasztás** 3,9%-kal bővült.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

- A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** 2016 I. negyedévében 7,8%-kal visszaesett. A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya 13,4% volt, 1,5 százalékponttal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.
- A bruttó állóeszköz-felhalmozás közel háromnegyedét adó **beruházási teljesítmény** 2016 I. negyedévében 9,6%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Ezt döntően az európai uniós forrásból finanszírozott fejlesztések befejeződése okozta, ami a költségvetési szervek beruházásait érintette nagyobb mértékben: a beruházások több mint felét megvalósító, legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások körében 4,9, a költségvetésben 39%-kal csökkent a beruházási teljesítmény.
- 2016 I. negyedévében a gép- és berendezésberuházások 3,0, az építési beruházások 19%-kal elmaradtak a 2015. I. negyedévitől.
- 2016 I. negyedévében a beruházási teljesítmény a **nemzetgazdasági ágak** többségében csökkent az egy évvel korábbihoz képest, a legnagyobb mértékben (74%-kal) – az EU-forrásból finanszírozott ivóvízjavító, szennyvíztisztító és hulladékkezelő projektek befejezése folytán – a **víz- és hulladékgazdálkodás** területén. A harmadik legjelentősebb beruházónak számító **szállítás, raktározás** nemzetgazdasági ág beruházásainak volumene – elsősorban az uniós forrásból finanszírozott útépitések és útfelújítások befejeződése miatt – 41%-kal alacsonyabb lett. Szintén az EU-forrásból történő fejlesztések befejeződése miatt csökkentek a beruházások a **közigazgatásban** (6,3%), az **oktatásban** (14%), valamint a **humán-egészségügyi és szociális ellátás** ágban (28%). A nemzetgazdasági beruházások több mint harmadát képviselő **feldolgozóipar** fejlesztései 3,6%-kal mérséklődtek, elsősorban a járműgyártás, a gép, gépi berendezés gyártása és a vegyi anyag, termék gyártása alágak beruházásainak visszaesése miatt. Ugyanakkor az alágak több mint felében nőttek a beruházások, a legnagyobb mértékben – egy zöldmezős fejlesztés hatására – a kohászat, fémfeldolgozás területén.
- Nyolc nemzetgazdasági ágban bővültek a beruházások, a legjelentősebb mértékben (190%) – gyógyfürdő-felújítások és egyházi épületek rekonstrukciós munkálatai miatt – az **egyéb szolgáltatás** nemzetgazdasági ágban. Az **energiaipari** beruházások növekedésében (100%) szerepet játszottak a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos fejlesztések. A **szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás** (16%) nemzetgazdasági ágban a hotelépítések és szállodafelújítások növelték a beruházások teljesítményét. A **művészet, szórakoztatás, szabadidő** nemzetgazdasági ágban néhány nagyberuházás miatt 32%-kal emelkedtek a beruházások.
- A második legnagyobb beruházónak számító **ingatlanügyletek** nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye gyakorlatilag stagnált (+0,1%), miközben a lakásépítések visszaestek, ugyanakkor az üzleti célú ingatlanfejlesztések növekedtek.

1. tábla

A tíz legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye, 2016. I. negyedév

Nemzetgazdasági ág	Megoszlás, %	Volumenindex, előző év = 100,0
Feldolgozóipar	35,9	96,4
Ingtanügyletek	11,6	100,1
Szállítás, raktározás	9,3	58,8
Kereskedelem, gépjárműjavítás	7,2	102,7
Mezőgazdaság	5,8	90,3
Közigazgatás	4,8	93,7
Energiaipar	4,5	200,4
Információ, kommunikáció	4,4	111,5
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2,9	76,1
Építőipar	2,3	106,1
Nemzetgazdaság összesen	100,0	90,4

- A **külső kereslet** – a korábbi negyedévekkel ellentétben – mérsékelte a GDP bővülési ütemét. 2016 I. negyedévében az export volumene 5,7, az importé 7,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az áruforgalom és a szolgáltatás-külkereskedelem mindkét irányban jelentős mértékben emelkedett. Hazánkat változatlanul magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi: a **külkereskedelmi** forgalomban – az egy évvel korábbihoz képest 95 milliárd forintos javulás mellett – 875 milliárd forintos **többlet** keletkezett, ami a GDP 11,4%-ával egyenlő. (A korábbi évek első negyedéveit tekintve a 2016. I. negyedévi aktívum rekordmértékű.)
- A **termelési oldalon** a piaci szolgáltatások jelentős mértékben támogatták hazánk gazdasági növekedését. A bruttó hozzáadott érték³ 2016 I. negyedévében 0,8%-kal emelkedett, ezen belül az árutertermelő ágak (mezőgazdaság, ipar, építőipar) együttes hozzáadott értéke 3,3%-kal csökkent az egy évvel korábbi szinthez képest.
- Az árutertermelő nemzetgazdasági ágak mindegyikében csökkent a hozzáadott érték. Az **ipar** és ezen belül a feldolgozóipar teljesítménye egyaránt 0,7%-kal csökkent az előző év azonos időszakához mérten. A jelentősebb feldolgozóipari ágak közül a számítógép, elektronikai és optikai termékek gyártása növekedett, ezzel szemben a járműgyártás teljesítménye visszaesett. Az **építőipar** teljesítménye 28%-kal, ezen belül leginkább az egyéb építmények építése csökkent. A **mezőgazdaság** hozzáadott értéke 3,5%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.
- A bruttó hozzáadott érték több mint kétharmadát előállító szolgáltató szektor teljesítménye 3,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, ezen belül a nemzetgazdasági ágak döntő többsége növekedett, a legnagyobb mértékben (6,4%) a **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás**. Az **üzleti szolgáltatások** 5,4%-os teljesítménynövekedése részben az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységek jelentős bővülésének köszönhető. Az információtechnológiai szolgáltatások bővülése következtében az **információ, kommunikáció** nemzetgazdasági ág teljesítménye továbbra is növekszik, az I. negyedévben 3,8%-kal. Egyedül a **pénzügyi szolgáltatások** hozzáadott értéke mérséklődött, 0,2%-kal.

2. tábla

A hozzáadott érték nemzetgazdasági ágankénti alakulása, 2016. I. negyedév

Nemzetgazdasági ág, ágcsoport	Megoszlás, %	Volumenindex, előző év = 100,0
Mezőgazdaság	2,3	96,5
Ipar	27,8	99,3
Építőipar	2,2	72,5
Kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás	11,2	106,4
Szállítás, raktározás	6,0	103,1
Információ, kommunikáció	5,1	103,8
Pénzügyi szolgáltatások	3,9	99,8
Ingtanügyletek	8,7	101,2
Üzleti szolgáltatások	10,1	105,4
Közösségi szolgáltatások (közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás)	19,5	100,7
Művészet, szórakoztatás, szabadidő, egyéb szolgáltatás	3,0	102,8
Nemzetgazdaság összesen	100,0	100,9^{a)}

a) Piaci áron.

- **2016 január–áprilisában a külkereskedelmi termékforgalomban** – az első becslés szerint – a kivitel **értéke** 30,6 milliárd euró volt, 2,5%-kal több a 2015. azonos időszakánál. A behozatal értéke 27,2 milliárd eurót tett ki, ami 1,2%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az idei év első négy hónapjában a kivitel euróértéke az elmúlt három év, a behozatalé

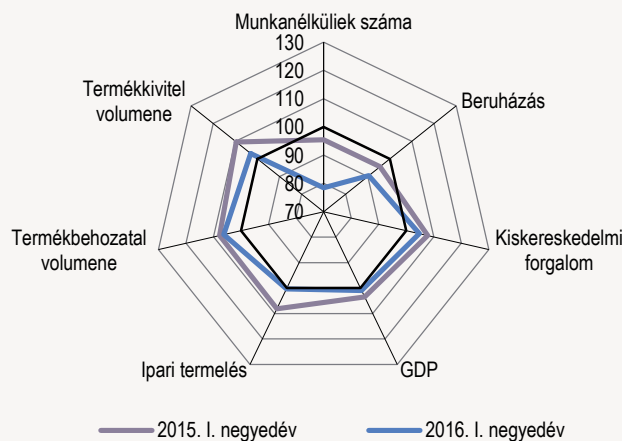
³ A bruttó hozzáadott érték nem tartalmazza a termékadók és -támogatások egyenlegét, szemben a bruttó hazai termékkel.

pedig az utóbbi négy év azonos időszakát tekintve a legkisebb mértékben bővült. Külkereskedelmünk 3,4 milliárd eurós többlettel zárta az első négy hónapot, az egyenleg 406 millió euróval javult az egy évvel ezelőttihez képest.

- **2016 I. negyedévében** a kivitel **volumene** 3,0, a behozatalé 6,2%-kal magasabb volt a 2015. I. negyedévihez képest. A **forgalom forintban mért árszínvonala** az exportban 0,5, az importban 2,7%-kal mérséklődött. Az import árszínvonalának az exporttét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezőbbé vált, a javulás mértéke 2,3% volt. A 2015. I. negyedévível összehasonlítva a **forint** az euróhoz képest 1,1, a dollárhoz viszonyítva 3,1%-kal gyengült.

3. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok
(az előző év azonos időszaka = 100)

Ágazati teljesítmények

- **2016 áprilisában az ipari termelés⁴** volumene 5,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. (A nyers és a munkanaphatással megtisztított index értéke megegyezett.) A bővülés forrása a külső kereslet élénkülése volt: az exportértékesítés volumene 6,2%-kal nőtt, a belföldi értékesítése viszont 1,3%-kal csökkent. Az ipar nemzetgazdasági ágai közül a feldolgozóipari termelés volumene 6,1, az energiaiparé 0,7%-kal bővült, a csekély súlyú bányászaté 29%-kal visszaesett 2015 áprilisához képest. A feldolgozóipari alágakban – az élelmiszeripar és a gép, gépi berendezés gyártása kivételével – nőtt a termelés, leginkább (15%-kal) az elektronikai iparban.
- Az áprilisi ipari kibocsátás az **előző hónaphoz képest** – szezonálisan és munkanaphatással kiigazítva – 5,4%-kal emelkedett.
- **2016 január–áprilisában** az ipari termelés volumene – hullámzó teljesítmény mellett – 1,5%-kal magasabb volt az egy évvel korábinál. Az értékesítési irányok közül az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások volumene 2,4%-kal nőtt, a több mint egyharmadát adó belföldi eladásoké 1,6%-kal mérséklődött. Az ipari ágak közül a **feldolgozóipar** kibocsátása 2,2%-kal bővült, az **energiaiparé** 0,2, a kis súlyú **bányászaté** ugyanakkor 35%-kal csökkent.
- 2016 első négy hónapjában a **feldolgozóipari alágak** többségében nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (13%) a szinte teljes egészében külpiacra termelő **elektronikai iparban**. (Az alágon belül a legjelentősebb súlyú elektronikus fogyasztási cikk gyártása 19%-kal növekedett.) Szintén a feldolgozóipari átlagot meghaladó mértékben bővült az **egyéb feldolgozóipar** (10%), a **viillamos berendezés gyártása** (8,5%), a **fa-, papír- és nyomdaipar** és a **kohászat, fémfeldolgozás** (egyenként 7,8%), valamint a **gumi-, műanyag- és építőanyagipar**

(4,3%). A feldolgozóipari termelés közel harmadát adó **járműgyártás** – részben a hosszabb év eleji leállások miatt – 0,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A két meghatározó – az alág kibocsátásából közel 50–50%-kal részesedő – alágazat közül a közúti gépjármű gyártása 5,6%-kal visszaesett, a közúti jármű alkatrészeinek gyártása ugyanakkor 8,1%-kal növekedett. A legkisebb súlyú **textil- és bőripar** – a jelentős mértékű áprilisi termelésbővülés eredményeként – 1,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.

- A termelés egytizedét adó **élelmiszeripar** (élelmiszer, ital, dohánytermék) kibocsátása stagnált, ezen belül a legnagyobb alágazatának számító húsipar 0,5%-kal csökkent. Az alág exportja 0,4%-kal mérséklődött, belföldi értékesítése 0,7%-kal emelkedett. A feldolgozóipar négy alágában a termelés csökkent, a legnagyobb mértékben (10%) – elsősorban a motor, turbina gyártása szakágazat jelentős visszaesése következtében – a **gép, gépi berendezés gyártásában**. 2016 január–áprilisában a **kokszyártás, kőolaj-feldolgozás** termelése 5,4, a **vegyszer, termék gyártása** 3,4, a **gyógyszergyártás** 2,6%-kal csökkent.
- Az év első négy hónapjában az ipari termelés bővülése az ipari alkalmazotti létszám⁵ 2,9%-os növekedése mellett következett be, így az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés** 0,9%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.
- 2016 január–áprilisában az előző év azonos időszakához képest az ipari termelés három **régióban** – Nyugat-Dunántúlon (3,8%), Közép-Magyarországon (2,5%), valamint Dél-Alföldön (0,3%) – csökkent, négy régióban a kibocsátás 0,5 és 15% közötti mértékben nőtt, a legnagyobb mértékben Dél-Dunántúlon.
- 2016 áprilisában a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok **új rendeléseinek volumene** 8,1%-kal emelkedett, ezen belül az új belföldi rendeléseké 7,9, az új exportrendeléseké pedig 8,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az összes **rendelésállomány volumene** április végén 6,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A két legtöbbet termelő alág közül a járműgyártás rendelésállománya 3,0, az elektronikai iparé 12%-kal nagyobb volt a 2015. áprilisánál.
- **Áprilisban az építőipari termelés volumene** 30%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. Mindkét építményfőcsoport termelése csökkent: az épületek építése 2,7, az egyéb építményeké 52%-kal. A termelés visszaesését – mint az előző három hónapban is – főként az okozta, hogy az uniós forrásból végzett munkák előző év végéig befejeződtek. A legnagyobb mértékben áprilisban is az út- és vasútépítő vállalkozások termelése maradt el az előző év azonos időszakától. Összességében az **első négy hónapban** a termelés volumene – folyamatos csökkenés mellett – 28%-kal esett vissza az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest.
- Az **előző hónaphoz viszonyítva** áprilisban – a szezonálisan és munkanaphatással kiigazított index szerint – a termelés volumene 2,0%-kal nőtt.
- Az áprilisban megkötött **új szerződések** volumene 24%-kal kisebb volt az egy évvel korábinál. Mindkét építményfőcsoportban csökkent az új szerződések volumene: az épületek esetében 15, az egyéb építmények vonatkozásában 31%-kal 2015 áprilisához képest.
- Az építőipari vállalkozások hó végi **szerződésállományának volumene** 2014 novembere óta csökken, áprilisban 17%-kal alacsonyabb volt, mint egy évvel korábban. Ezen belül a két építményfőcsoport rendelésállományának volumene ellentétesen változott: míg az épületek építése 2015 szeptembere óta növekszik (áprilisban 57%-kal), addig az egyéb építményeknél erőteljesen visszaesett (38%-kal) 2015 áprilisához viszonyítva.
- A szolgáltatóágazatok közül a **kiskereskedelmi üzletek forgalmának** bővülése 2016 elején is folytatódott. **2016 áprilisában** az eladások volumene 5,0, **január–áprilisban** összességében 4,8%-kal nőtt. (A naptárhatástól megtisztított adatok szerint – főként a húsvéthátas miatt – áprilisban 6,7, január–áprilisban 4,9%-os volt az emelkedés.)

⁴ Az ipar összesen adata a teljes iparra, míg a többi adat a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körére vonatkozik.

⁵ A legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál.

Áprilisban az előző hónaphoz képest – a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index szerint – az üzletek forgalma 0,9%-kal bővült.

- Január–áprilisban az összforgalom csaknem felét kitevő **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladásai 2,3%-kal meghaladták a 2015. azonos időszakit. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét lebonyolító vegyes üzletek (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 2,1, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 3,2%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A **nem élelmiszertermék jellegű üzletek** forgalma összességében 2016 első négy hónapjában 7,9%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A tevékenységcsoporton belül a legnagyobb mértékben a textil-, ruházati és lábbeliüzletek (12%) és a forgalom negyedét adó bútort-, műszaki cikkek-üzletek (7,9%) forgalma bővült. A könyv-, számítástechnika- és egyéb iparcikk-üzletek (5,5%), a gyógyszer-, gyógyászatitertermék-, illatszerüzletek (4,3%), valamint a használati cikkek (2,1%) eladásai is emelkedtek az előző év hasonló időszakához képest. Mérséklődött viszont az iparcikk jellegű vegyes üzletek forgalma (0,3%). A termékek széles körére kiterjedő csomagküldő és internetes kiskereskedelemben a forgalom 29%-kal emelkedett. Az **üzemanyag-töltő állomások üzemanyag-forgalma** január–áprilisban 5,3%-kal bővült, miközben a járműüzemanyagok fogyasztói ára átlagosan 11%-kal csökkent.
- Január–áprilisban a kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** forgalmában 4,7%-os emelkedést mértünk.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 7,6, a vendégéjszakáké 7,2%-kal emelkedett **2016 január–áprilisában** az előző év azonos időszakához képest. A külföldi vendégek 5,9, a belföldiek 8,6%-kal több vendégéjszakát vettek igénybe az egy évvel korábbihoz képest. (A külföldi forgalom 3,2, a belföldi 2,9 millió vendégéjszakát ért el.) A vendégforgalom bővülése a szálláshelyek árbevételét is növelte: folyó áron összesen 8,5%-kal nagyobb bruttó árbevételt könyveltek el, amihez a szobaárak emelkedése is hozzájárult. A Széchenyi Pihenőkártyával történő fizetésekből 4,1 milliárd forint, az egy évvel korábbinál folyó áron 13%-kal több származott.
- A **vendéglátóhelyek** eladási forgalmának volumene 14%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, értéke az első négy hónapban összesen 293 milliárd forintot tett ki.
- **2016 I. negyedévében** a Magyarországra érkező **külföldi látogatók** 10,6 millió alkalommal lépték át a határt, amely 12%-kal több, mint egy évvel korábban. A külföldiek 311 milliárd forintot költöttek itt-tartózkodásuk alatt, folyó áron 7,8%-kal többet, mint 2015 január–márciusában. A **magyarok** 17%-kal többször, 4,2 millió alkalommal utaztak határainkon túlra, ahol 164 milliárd forintot költöttek el. Ez az összeg 32%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban. Az utasforgalmi szolgáltatások külkereskedelmi egyenlegének 147 milliárd forint többlete volt, 17 milliárd forinttal kevesebb, mint 2015 I. negyedévében.

Termelői és fogyasztói árak

- **2016 áprilisában** a **mezőgazdasági termelői árak** 0,4%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A növényi termékek ára 4,2%-kal nőtt, ezen belül a búza ára 13%-kal visszaesett, a kukoricáé ugyanennyivel haladta meg az egy évvel korábbit. Az élő állatok és állati termékek ára 6,2%-kal csökkent, ezen belül az élő állatok árszintje 3,6, az állati termékeké 12%-kal. A tej ára 13%-kal visszaesett.
- **2016. január–áprilisban** a mezőgazdasági termelői árak 1,4%-kal emelkedtek. A növényi termékek ára 5,6%-kal magasabb, az élő állatok és állati termékeké 5,8%-kal alacsonyabb lett. Az árak a kiemelt növényi termékcsoportokban nőttek, közülük legnagyobb mértékben (48%) a burgonyáé. A vágósertés ára 8,5, a tejé 12%-kal csökkent.
- Az **ipari termelői árak** 2016 áprilisában 1,4, az év első négy hónapjában 1,6%-kal alacsonyabbak lettek az előző év azonos időszakához képest, a mérséklődő tendencia kilencedik hónapja tart. A termelői ár-csökkenést elsősorban az alap- és nyersanyagok világpiaci árának süllyedése okozta.
- Az ipari **belföldi eladások** árai több mint két és fél éve folyamatosan csökkennek: az árak áprilisban 4,7, január–áprilisban 4,4%-kal maradtak

el az egy évvel korábbitól. Az év első négy hónapjában az energiaiparban a hazai eladások ára – az energiahordozók világpiaci árának alakulásával összefüggésben – 5,9%-kal csökkent. A feldolgozóiparban a belföldi értékesítés ára 3,9%-kal alacsonyabbak lett, ezen belül az alágak többségében emelkedtek az árak, a legnagyobb súlyúnak számító kocsygyártás, kőolaj-feldolgozás területén viszont – részben az alapanyagok világpiaci árának süllyedésével összefüggésben – csökkentek (22%).

- 2016 január–áprilisában az ipari **exportértékesítés** ára az előző év azonos időszakához viszonyítva 0,2%-kal mérséklődött, ezen belül a legjelentősebb súlyú járműgyártásé 3,7%-kal emelkedett. 2016 áprilisában az exportértékesítési árak 0,2%-kal meghaladták a 2015. áprilist.
- A **fogyasztói árak** 2016 májusában 0,2%-kal mérséklődtek, az első öt hónap átlagában pedig 0,2%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. Az üzemanyagárak továbbra is jelentősen elmaradtak az egy évvel korábbitól, miközben leginkább a szeszes italok, dohányárak drágultak.
- **Január–májusban** a javak főbb csoportjai közül a legnagyobb mértékben (2,6%) a szeszes italok, dohányárak drágultak, ezen belül a dohánytermékekért 4,7%-kal kellett többet fizetni az előző év azonos időszakához mérten. A tartós fogyasztási cikkek 1,4%-kal drágultak, ezen belül leginkább a járművek árai emelkedtek: az új személygépkocsiké 1,8, a használtaké 7,2%-kal. A szolgáltatások árszínvonala egy év alatt szintén 1,4%-kal emelkedett. Az élelmiszerek 0,8%-kal drágultak, a csoporton belül azonban az egyes termékek átlagárai változatosan alakultak. A hús, hal és készítmények 6,0, ezen belül a sertéshús – az áfacsökkentés miatt – 18, a baromfi 1,1%-kal lett olcsóbb, de jelentősen csökkent a tej (9,3%) és a sajt (6,5%) ára is. Ugyanakkor a liszt 1,6, a cukor 18%-kal drágult egy év alatt. Az idényárás élelmiszerek ára is jelentősen, 17%-kal nőtt, ezen belül a friss gyümölcsökért 11, a zöldségekért 16, a burgonyáért pedig 44%-kal kellett többet fizetni. A házon kívüli étkezés árszínvonala 3,3%-kal emelkedett. A ruházati cikkek fogyasztói ára az első öt hónapban 0,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A legnagyobb mértékben, 3,8%-kal az egyéb cikkek (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) fogyasztói ára csökkent, ezen belül a járműüzemanyagokért 11%-kal kellett kevesebbet fizetni. A háztartási energia árszínvonala 0,1%-kal mérséklődött, ezen belül a legfőbb rezsiköltségek (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) ára nem változott.
- 2016 január–májusában a **nyugdíjasok árindexe** 0,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2016 első négy hónapjában** kevesebb születés és halálozás, illetve mérsékeltebb népességcsökkenés jellemezte hazánkat az egy évvel korábbi időszakhoz képest.
- Az előzetes adatok szerint 2016. január–áprilisban 29 221 **gyermek született**, ami 0,5%-kal (138 fővel) elmaradt a 2015. azonos időszaktól. A **halálozások** száma négy hónap alatt 6916-tal, 14%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest, az elhunytak száma összesen 42 946 fő volt. Ezer lakosra 9,0 élveszületés és 13,2 halálozás jutott: az előbbi 0,1, az utóbbi 2,2 ezrelépponttal alacsonyabb volt az előző évinél. A **csecsemőhalandóság** 4,2 ezrelékes értéke 0,1 ezrelépponttal magasabb volt az egy évvel korábbinál.
- A **természetes fogyás** üteme lassult, mert a halálozások abszolút száma nagyobb mértékben csökkent, mint a születéseké. A fogyás mértéke 13 725 fő volt, szemben az egy évvel ezelőtti 20 503-mal.
- Folytatódott a **házasságkötések számának** emelkedése: 2016 első négy hónapjában 10 125 házasságot anyakönyveztek, 30%-kal (2334-gyel) többet, mint egy évvel ezelőtt.
- **2016. február–április** időszakában folytatódott a foglalkoztatottak számának és arányának növekedése, valamint a munkanélküliség csökkenése az egy évvel korábbihoz képest. A 15–74 éves népességben belül

a **foglalkoztatottak száma** egy év alatt 153 ezer fővel, 4 millió 294 ezer főre nőtt. A növekedéshez leginkább a hazai elsődleges munkaerőpiacon foglalkoztatottak létszám-bővülése járult hozzá (111 ezer fővel), emellett kisebb mértékben a közfoglalkoztatottak köre (28 ezer fővel) és a külföldi telephelyen dolgozók száma (13 ezer fővel) szintén emelkedett. A foglalkoztatottak közül 4 millió 256 ezren tartoztak a 15–64 évesek korcsoportjába, 146 ezer fővel (3,6%-kal) többen az egy évvel korábbinál. A **foglalkoztatási arány** – ugyanezen időszak alatt, a 15–64 évesek körében – 2,8 százalékponttal 65,6%-ra bővült. A férfiak foglalkoztatási mutatói javultak nagyobb mértékben, esetükben a foglalkoztatási arány egy év alatt 3,5 százalékponttal 72,2%-ra, a nőké 2,1 százalékponttal 59,1%-ra nőtt. A foglalkoztatottság bővülése jellemezte a munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalokat, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseket, továbbá az 55–64 éveseket egyaránt. (Ezen korcsoportokhoz tartozók foglalkoztatási aránya 27,0, 81,4 és 48,9% volt.)

- **2016. február–áprilisban** a 15–64 éves népességen belüli **munkanélküliek száma** 73 ezer fővel (22%-kal) 264 ezer főre esett vissza, míg a **munkanélküliségi ráta** 5,8%-os értéke 1,7 százalékponttal kevesebb volt az egy évvel korábbinál. (A negyedéves adatokkal összehasonlítva, hasonló szintű munkanélküliség legutóbb 2004 II. negyedévében volt, akkor 5,9%-os munkanélküliségi rátát regisztráltunk.) A férfiakat alacsonyabb szintű munkanélküliség jellemezte, mint a nőket, egyúttal előbbieknél a javulás mértéke is nagyobb volt. A férfiak munkanélküliségi rátája egy év alatt 2,0 százalékponttal 5,7%-ra, míg a nőké 1,5 százalékponttal 6,1%-ra mérséklődött. Mindhárom fő korcsoportban csökkent a munkanélküliség. A 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája 14,2, a 25–54 éveseké 5,2, az 55–64 éveseké 5,0%-ra mérséklődött. A munkanélküliek 48,8%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, míg a **munkakeresés átlagos időtartama** 18,4 hónap volt.⁶
- **2016 első négy hónapjában** a keresetek növekedési ütemére elsősorban a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedése, a fegyveres testületek⁷ illetményemelése és a szociális területen dolgozók részére kifizetett kiegészítő pótlék volt hatással. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű⁸ havi **bruttó átlagkeresete** 256 500 forint volt, ami 6,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, míg a **nettó átlagbér** egy év alatt 7,8%-kal 170 600 forintra nőtt. (2016-ban a személyi jövedelemadó mértéke 1 százalékponttal csökkent az előző évekhez képest, ennek következtében a bruttó és a nettó keresetek növekedési üteme 2016 januárjától eltér egymástól.) Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 6,8, míg a nettó 8,4%-kal volt magasabb a 2015. január–áprilisinál. A vállalkozásoknál alkalmazásban állók nettó 181 400 forintot kerestek, 6,9%-kal többet a 2015. január–áprilisinál. A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a költségvetésben a nettó átlagbér egy év alatt 12,5%-kal 175 200 forintra nőtt, míg a non-

profit szervezeteknél dolgozók 162 300 forintos havi nettó átlagkeresete 7,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. (A költségvetési intézmények és a nonprofit szervezetek kiemelését a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja, mivel 94%-uk ebben a két gazdálkodási formában dolgozott.)

- A fogyasztói árak 0,3%-os növekedése mellett a – családi kedvezmény nélküli – **reálkereset** 7,5%-kal emelkedett a 2015. január–áprilisihoz viszonyítva.
- A költségvetési és a nonprofit szférában dolgozók egy része, mintegy 144 ezer fő – a 2011–2012. évi adó- és járulékváltozások ellentételezését szolgáló – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban részesült**, a juttatás havi összege átlagosan bruttó 9900, illetve 9700 forint volt.
- 2016-ban változás történt a **családi adókedvezmény** rendszerében, így a korábbi 62 500 forintra szemben az egygyermekesek havi 66 670, a kétgyermekesek pedig 83 330 forintra csökkenthetik személyijövedelemadó-alapjukat, míg a három vagy annál több gyermekről gondoskodók kedvezménye 206 250 forintra nőtt. **2016 I. negyedévében a keresetek** – családi kedvezmény figyelembevételével számított – **reálértéke** nemzetgazdasági szinten 7,2%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. Az idei évi módosítás a két gyermeket nevelők körében eredményezte a legnagyobb mértékű (8,7%-os) reálkereset-növekedést 2016 I. negyedévéhez képest. A családi kedvezmény figyelembevételével becsülhető nettó bér összege átlagosan 176 000 forint volt, ami 7,6%-os emelkedést jelentett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A legalább három gyermeket nevelőknél ennek összege kiemelkedő, átlagosan 217 000 forint volt, ami több mint 51 ezer forintra meghaladta a gyermektelenek nettó átlagkeresetét.

3. tábla

A családi kedvezmény figyelembevételével számított nettó- és reálkereset alakulása, 2016. I. negyedév

Eltartott gyermekek száma	Nettó kereset		Reálkereset	Az alkalmazásban állók megoszlása háztartástípus szerint, %
	forint/fő/hó	2015 I. negyedévhez viszonyított változása, %		
Nincs eltartott gyermek	165 598	8,0	7,7	53,4
1 gyermek	173 231	7,7	7,4	22,9
2 gyermek	196 361	9,1	8,7	17,4
3 vagy annál több gyermek	216 977	6,5	6,2	6,3
Nemzetgazdasági összesen	175 953	7,6	7,2	100,0

⁶ A 15–74 éves népességen belül.

⁷ Ezen belül a nettó átlagbér a honvédelemben 54, a közbiztonság, közrend területén 35, míg a tűzvédelemben 40%-kal volt magasabb 2015 első négy hónapjához képest.

⁸ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

Összefoglaló adatok

Mutató	2015	2015. II. negyedév	2015. III. negyedév	2015. IV. negyedév	2016. I. negyedév
Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest, %					
Bruttó hazai termék (GDP)	2,9	2,7	2,4	3,2	0,9
Beruházás	0,6	1,7	-6,7	7,0	-9,6
A háztartások tényleges fogyasztása	2,6	2,1	2,5	3,2	4,0
A GDP százalékában					
Kormányzati szektor nettó hitelnyújtása, -felvétele	-2,0	-0,9	-1,8	-1,8	-2,0
Ezer darab					
Az épített lakások száma	7,6	1,5	1,6	3,0	1,4
Mutató	2015	2015. november–2016. január	2015. december–2016. február	2016. január–március	2016. február–április
A 15–64 éves népességen belül, %					
Munkanélküliségi ráta	6,8	6,2	6,1	6,1	5,8
Foglalkoztatási arány	63,9	64,5	64,7	65,1	65,6
Mutató	2015	2016. február	2016. március	2016. április	2016. január–április
Száma, fő					
Élveszületések	91 690 ^R	7 172 ^R	7 543 ^R	6 791	29 221
Halálozások	131 697 ^R	10 465 ^R	10 966 ^R	9 791	42 946
Természetes szaporodás/fogyás	-40 007 ^R	-3 293 ^R	-3 423 ^R	-3 000	-13 725
Millió euró					
Külkereskedelmi termékforgalom					
Behozatal értéke	82 421	6 793	7 069	7 054 ⁺	27 219 ⁺
Kivitel értéke	90 539	7 771	8 021	8 013 ⁺	30 638 ⁺
Egyenleg	8 118	978	952	959 ⁺	3 418 ⁺
Változás az előző év azonos időszakához képest, %					
Behozatal volumene	7,0	11,4	1,5	..	6,2 ^{a)}
Kivitel volumene	7,9	9,5	-1,5	..	3,0 ^{a)}
Mezőgazdasági értékesítés volumene	4,3	5,3	-6,8	2,8	-2,7
Mezőgazdasági termelői árak	0,4	2,8	2,0	0,4	1,4
Ipari termelés volumene	7,5	6,3	-4,6	5,3	1,5
Ipari belföldi értékesítésének volumene	2,8	1,3	-4,7	-1,3	-1,6
Ipari exportértékesítés volumene	9,9	8,4	-4,8	6,2	2,4
Feldolgozóipari új rendelések volumene	-	5,5	-6,9	8,1	-
Ipari termelői árak	-0,9	-1,6	-1,6	-1,4	-1,6
Építőipari termelés volumene	3,0	-21,3	-33,9	-29,8	28,3
Kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene	5,7	6,7	5,5	5,0	4,8
Kereskedelmi szálláshelyek					
összes vendégei	7,9	10,9	13,1	0,7	7,6
összes vendégéjszakái	6,0	11,1	15,8	-1,6	7,2
Alkalmazásban állók létszáma	2,5	3,5	3,3	3,9	3,5
Bruttó átlagkereset, nominális	4,2	5,9	6,6	6,4	6,1
Nettó átlagkereset, nominális	4,2	7,5	8,2	8,0	7,8
Fogyasztói árak ^{b)}	-0,1	0,3	-0,2	0,2	0,3

a) 2016. január–március.

b) 2016. május: -0,2%.

.. Nincs adat.

+ Előzetes adat.

R Revidált adat.

- A jelenség nem fordult elő.

TÁBLÁZATOK

MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- 3.1.1. A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei
- 3.1.2. A bruttó hazai termék (GDP) termelése folyó áron
- 3.1.5. A bruttó hazai termék (GDP) termelésének volumenindexei, 2005. évi átlagáron, előző év azonos időszaka = 100,0
- 3.1.9. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználása folyó áron
- 3.1.12. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának volumenindexei, 2005. évi átlagáron, előző év azonos időszaka = 100,0

További táblázatok

Beruházás

- 3.3.1. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke gazdasági ágak szerint
- 3.3.2. A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei gazdasági ágak szerint

További táblázatok

Külkereskedelem

- 3.5.2. A külkereskedelmi termékforgalom euróban, árufőcsoportonként
- 3.5.4. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei árufőcsoportok szerint
- 3.5.7. A külkereskedelmi termékforgalom euróban, országcsoportok szerint
- 3.5.9. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei országcsoportok szerint
- 3.6.9. A külkereskedelmi termékforgalom árindexei országcsoportok szerint
- 3.6.10. A külkereskedelmi termékforgalom árindexei árufőcsoportok szerint

További táblázatok

Kormányzati szektor

- 3.1.23. A kormányzati szektor főbb adatai
- 3.1.24. A kormányzati szektor negyedéves nem pénzügyi számlái

ÁGAZATI TELJESÍTMÉNYEK

Mezőgazdaság

- 4.1.1. Állatállomány
 - 4.1.6. A mezőgazdasági termékek értékesítésének (felvásárlásának) volumenindexei
 - 3.6.11. A mezőgazdasági termékek termelőiár-indexei
 - 3.6.13. A mezőgazdasági ráfordítások árindexei és az agráröllő
 - 4.1.19. A fontosabb szántóföldi növények betakarított területe, összes termése és termésátlaga
 - 4.1.20. A fontosabb zöldségfélék betakarított összes termése
 - 4.1.21. A szőlő és a fontosabb gyümölcsfajok összes termése
- További táblázatok

Ipar

- 4.2.1. Az ipari termelés és értékesítés értéke
 - 4.2.2.1. Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.2.2. Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei szezonálisan és munkanappal kiigazítva
 - 4.2.4. Az ipari termelés értéke alágak szerint
 - 4.2.5. Az ipari termelés volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.12. Az ipar belföldi értékesítése alágak szerint
 - 4.2.13. Az ipar belföldi értékesítésének volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.16. Az ipar exportértékesítése alágak szerint
 - 4.2.17. Az ipar exportértékesítésének volumenindexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.28. Az ipari termelékenység indexei alágak szerint, az előző év azonos időszaka = 100,0
 - 4.2.29. A kiemelt feldolgozóipari ágazatok összes rendelésállománya
 - 4.2.32. A kiemelt feldolgozóipari ágazatok összes új rendelései
 - 3.6.18. Az ipar termelőiár-indexei
 - 3.6.19. Az ipar belföldi értékesítésének árindexei
 - 3.6.20. Az ipar exportértékesítésének árindexei
- További táblázatok

Építőipar

- 4.3.1. Az építőipari termelés értéke és volumenindexe építményfőcsoportonként
 - 4.3.2. Az építőipari termelés értéke és volumenindexe ágazatonként
 - 4.3.3. Az építőipari termelés fixbázisú és havi volumenindexei építményfőcsoportonként
 - 4.3.4. Az építőipari vállalkozások szerződéseinek értéke és volumenindexei, építőipar összesen
 - 3.6.25. Az építőipar termelői árindexei
- További táblázatok

Lakásépítés, lakáspiac

- 2.3.1. Lakásépítés, lakásmegszűnés, üdülőépítés (negyedéves adatok)
 - 2.3.2. Lakásépítés, lakásmegszűnés, üdülőépítés (kumulált adatok)
 - 2.3.3. Kiadott új építési engedélyek (kumulált adatok)
 - 2.3.4. Kiadott új építési engedélyek (havi adatok)
 - 2.3.6. Lakáspiaci árindex
- További táblázatok

Kiskereskedelem

- 4.4.9. A kiskereskedelmi üzletek forgalma
 - 4.4.10. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának kiigazítatlan volumenindexe
 - 4.4.11. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának naptárhatástól megtisztított volumenindexe
- További táblázatok

Turizmus, vendéglátás

- 4.5.15. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma szállástípusonként
- 4.5.16. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák szállástípusonként
- 4.5.17. Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma országok szerint
- 4.5.18. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák turisztikai régióként
- 4.5.19. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei szállástípusonként
- 4.5.20. A szállodák összefoglaló adatai
- 4.5.23. A vendéglátóhelyek eladási forgalma

További táblázatok

Szállítás, közlekedés

- 4.6.1. Belföldi áruszállítás
- 4.6.2. Nemzetközi áruszállítás
- 4.6.3. Áruszállítás összesen
- 4.6.14. Helyközi személyszállítás
- 4.6.15. Helyi személyszállítás
- 4.6.16. Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér forgalma országokként
- 4.6.17. Magyarországon első alkalommal forgalomba helyezett személygépkocsik száma gyártmány szerint

További táblázatok

Információ, kommunikáció

- 4.7.1. Bekapcsolt vezetékű telefon fővonalak és hívások száma
- 4.7.3. Mobil-előfizetések és hívások száma
- 4.7.7. Az internet-előfizetések száma hozzáférési szolgáltatások szerint

További táblázatok

TÁRSADALMI ÉS JÖVEDELMI FOLYAMATOK**Demográfiai helyzet**

- 1.1. Népmozgalom

További táblázatok

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

- 2.1.0.1. A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havi adatok
- 2.1.0.2. A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havi adatok
- 2.1.1.1. A 15–74 éves foglalkoztatottak számának alakulása
- 2.1.1.2. A 15–64 évesek foglalkoztatási rátájának alakulása
- 2.1.1.3. A 15–74 éves munkanélküliek számának alakulása
- 2.1.1.4. A 15–74 évesek munkanélküliségi rátájának alakulása

További táblázatok

Alkalmazásban állók, keresetek

- 2.1.31. Összefoglaló táblák – nemzetgazdaság összesen
- 2.1.32. Összefoglaló táblák – vállalkozások összesen
- 2.1.33. Összefoglaló táblák – költségvetés összesen
- 2.1.34. Összefoglaló táblák – nonprofit szervezetek összesen

További táblázatok

Fogyasztói árak

- 3.6.1. Fogyasztóiár-indexek a termékek és szolgáltatások főbb csoportjai szerint
- 3.6.2. Fogyasztóiár-indexek a termékek és szolgáltatások részletes csoportjai szerint
- 3.6.5. Egyes termékek és szolgáltatások havi, országos fogyasztói átlagára

További táblázatok

Személy sérüléssel közúti közlekedési balesetek

- 2.4.2. Személy sérüléssel közúti közlekedési balesetek
- 2.4.6. Ittasan okozott balesetek

További táblázatok

TERÜLETI ADATOK

- Népesség, népmozgalom
- Társadalom
- Általános gazdasági mutatók
- Gazdasági ágazatok

NEMZETKÖZI ADATOK**További információk, adatok (linkek):**www.ksh.hu**Elérhetőségek:**kommunikacio@ksh.hu[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789